

סנקציות וחרמות: נסיבות, השלכות ותגובות-נגד

138-1-0435

אוניברסיטת בן גוריון

הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לפוליטיקה וממשל

ימי שני, 15:45-14:15, סמסטר ב', תשפ"ו

ד"ר איתמר דובינסקי, itamardu@bgu.ac.il

קורס זה יסקור את הנסיבות שבגינן פרטים, ארגונים, מדינות, תאגידים וארגונים מטילים סנקציות וחרמות תוך בחינת ההשלכות ההיסטוריות והעכשוויות שלהן עבור הצד המוחרם והמחרים. מטרת הקורס היא להבין מהן סנקציות וחרמות, מדוע השימוש בהן בעלייה מתמדת, מהן השיקולים האתיים והמוסריים המעורבים בהטלתן ומדוע וכיצד סנקציות מדיניות, כלכליות, תרבותיות וחברתיות תורמות או כושלות בהשגת המטרות של הצד המחרים. לצורך הבנת התועלות והמגבלות של סנקציות וחרמות, הקורס יבחן מקרי בוחן בהקשרים מקומיים, לאומיים ועולמיים תוך בחינת רב-תחומית, לרבות מדיסיפלינות של פוליטיקה וממשל, היסטוריה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, תקשורת ומשפטים. בחינה מגוונת שכזו תאפשר לנו להבין טוב יותר את מידת האפקטיביות של חרמות "מוצלחים" ואת הכלים באמצעותם ניתן להתנגד ולעקוף סנקציות. בנוסף, הקורס יקנה כלים מתודולוגיים הכרחיים באמצעותם הסטודנטים יחקרו מקרי בוחן נוספים מעבר לאלו שחומרי הלימוד יעסקו בהם.

משקל בציון הסופי

נוכחות והשתתפות בכיתה - 10 % – נוכחות חובה. היעדרות מעל למכסה המותרת משמעה ציון נכשל בקורס. השתתפות פעילה בכיתה על בסיס חומרי הלימוד.

פורום אקטואליה – 20% - פרסום ארבע הודעות בפורום הקורס: שתי הודעות אקטואליות ושתי תגובות. שתי ההודעות יתמקדו בידיעות אקטואליות לבחירת הסטודנט ויסבירו כיצד הידיעות מרחיבות על חומר הלימוד השבועי, תוך התייחסות וציטוט מתוך חומר הלימוד. שתי התגובות יתייחסו להודעות של סטודנטים מהכיתה תוך הרחבה עליהן. כל הודעה תהיה באורך של פסקה. את ההודעות יש לכתוב לפני השיעור הרלוונטי.

מחקר – 35% - ניתוח האפקטיביות של החרמות והסנקציות הבינלאומיים שהוטלו על מדינה שהקורס לא דן בה. הציון מורכב מהגשת הצעת מחקר עד מחצית הסמסטר הכוללת סקירה ספרותית קצרה (5%), הצגת המחקר במפגש האחרון (5%) והגשת המחקר עד סיום הסמסטר (25%).

מטלת סיום – 35% - הגשת מטלה בסיום הסמסטר. המטלה תבחן על נושאי הקורס ותהיה באורך של 1,500 מילה.

סה"כ - 100%.

ציון עובר – 56. *למשרתי.ות מילואים – הערכה חלופית תתאפשר על ידי הגשת המטלות הקצרות ומטלת הסיום לאחר סיום המילואים.

תפוקות למידה:

להגדיר מהן חרמות וסנקציות.

לזהות סוגים שונים של חרמות וסנקציות.

לדון בתרומות ובמגבלות של חרמות וסנקציות להשגת יעדי הצד המחרים.

להסביר מדוע השימוש בחרמות וסנקציות נמצא בעלייה בעשורים האחרונים.

לבחון כיצד מדינות מוחרמות עוקפות חרמות וסנקציות.

להעריך את מידת האפקטיביות של חרמות וסנקציות בהקשרים עולמיים שונים.

חומרי קריאה: *ייתכנו שינויים*

שיעור 1 (9.3): היכרות עם הקורס ועם מקלות וגזרים בזירה הבינלאומית

Art, R. J., & Cronin P. M. "Coercive diplomacy". In C. A. Crocker, F. O. Hampson, & P. Aall (Eds.), *Leashing the dogs of war: Conflict management in a divided world*, Washington, D.C.: United States Institute of Peace (2007), pp. 299-318.

Cortright, D. "Sanctions and stability pacts: The economic tools of peacemaking". In I. W. Zartman (Ed.), *Peacemaking in international conflict: Methods & techniques*, Washington D.C.: United States Institute of Peace Press (2007), pp. 385-418.

שיעור 2 (16.3): הפופולאריות העולה של סנקציות וחרמות

Mulder, Nicholas. *The economic weapon: The rise of sanctions as a tool of modern war*. Yale University Press, 2022. Introduction: Something More Tremendous Than War, pp. 1-23.

שיעור 3 (23.3): ארגונים בין לאומיים

<https://main.un.org/securitycouncil/en/content/repertoire/sanctions-and-other-committees>

Charron, Andrea, and Clara Portela. "The UN, regional sanctions and Africa." *International Affairs* 91.6 (2015): 1369-1385.

חופשת פסח – 30.3

חופשת פסח – 6.3

שיעור 4 (13.4): ארצות הברית

Early, Bryan R. *Busted sanctions: Explaining why economic sanctions fail*. Stanford University Press, 2015. Chapter 7: Sanctions Busting for Politics: Analyzing Cuba's Aid-Based Sanctions Busters, pp. 159-206.

שיעור 5 (20.4): רוסיה

Borozna, Angela, and Lada V. Kochtcheeva. *War By Other Means: Western Sanctions on Russia and Moscow's Response*. Springer Nature, 2024. Chapter 5: Sanctions Busting: The Role of Various States in Russia's Resistance to Sanctions, pp. 81-105.

שיעור 6 (27.4): סין

Whang, Taehee, and Wooyeal Paik. "Economic Sanctions by Non-Democracies: A Study of Cases from China and Russia." *International Studies Quarterly* 67.4 (2023): 1-12.

שיעור 7 (4.5): איראן

Yildiz, Emrah. "Of nuclear rials and golden shoes: scaling commodities and currencies across sanctions on Iran." *International Journal of Middle East Studies* 53.4 (2021): 604-619.

דדליין להגשת הצעת המחקר

שיעור 8 (11.5): דרום אפריקה – חלק א'

Mangaliso, A. Nomazengele. "Cultural Boycotts and Political Change", In Neta C. Crawford and Audie Klotz (eds.), *How Sanctions Work: Lessons from South Africa*. London: Palgrave Macmillan UK, 1999, pp. 232-243.

שיעור 9 (18.5): דרום אפריקה – חלק ב'

דובינסקי, איתמר. "משחקים עם החרם: חשיבותה הספורטיבית של דרום אפריקה לישראל בתקופת האפרטהייד", בתוך לין שלר ואיתמר דובינסקי (עורכים), *לבטים פוסטקולוניאליים: עיונים בתולדות יחסי ישראל ומדינות אפריקה*, פרדס, 2023, עמ' 238-264.

שיעור 10 (25.5): ישראל - חלק א'

MacLean, Malcolm. "Revisiting (and Revising?) Sports Boycotts: From Rugby against South Africa to Soccer in Israel." *The International Journal of the History of Sport* 31.15 (2014): 1832-1851.

שיעור 11 (1.6): ישראל - חלק ב'

Gordon, Neve. "Boycott Israel." *Los Angeles Times*, August 20, 2019.

<https://www.latimes.com/archives/la-xpm-2009-aug-20-oe-gordon20-story.html>

קשתי, אור. "שר החינוך גדעון סער: אפעל נגד מרצים שקוראים לחרם אקדמי על ישראל." הארץ, יוני 21,

[https://www.haaretz.co.il/news/politics/2010-06-21/ty-article/0000017f-e16f-d568-](https://www.haaretz.co.il/news/politics/2010-06-21/ty-article/0000017f-e16f-d568-2010)

[ad7f-f36f38d00000](https://www.haaretz.co.il/news/politics/2010-06-21/ty-article/0000017f-e16f-d568-2010-ad7f-f36f38d00000)

חוק למניעת פגיעה במדינת ישראל באמצעות חרם, התשע"א – 2011.

https://fs.knesset.gov.il/18/law/18_lsr_301223.pdf

שיעור 12 (8.6): אריתריאה

Hirt, Nicole. "The Eritrean diaspora and its impact on regime stability: Responses to UN sanctions." *African Affairs* 114.454 (2015): 115-135.

שיעור 13 (15.6): סיכום הוויכוחים המחקריים סביב האפקטיביות של סנקציות וחרמות

Pape, Robert A. "Why economic sanctions do not work." *International security* 22.2 (1997): 90-136.

Elliott, Kimberly Ann. "The sanctions glass: half full or completely empty?." *International Security* 23.1 (1998): 50-65.

Pape, Robert A. "Why economic sanctions still do not work." *International Security* 23.1 (1998): 66-77.

Early, Bryan R. *Busted sanctions: Explaining why economic sanctions fail*. Stanford University Press, 2015. Introduction: Why Busted Sanctions Lead to Broken Sanctions Policies, pp. 1-16.

שיעור 14 (22.6): הצגת מחקרים

Sanctions and Boycotts: Circumstances, Consequences, and Counter-reactions

This course will review the circumstances that lead individuals, organizations, states, and corporations to impose sanctions and boycotts while examining their historical and contemporary consequences for all sides involved. Throughout the course, we will ask the following questions: What are sanctions and boycotts? Why are sanctions and boycotts used in the global arena at increasing rates? What are the moral and ethical considerations that lead to their usage? When do diplomatic, economic, cultural, and social sanctions and boycotts achieve their purpose and when do they fail? In order to understand the contributions and shortcomings of sanctions and boycotts, the course will examine case studies in local, national, and global contexts through an interdisciplinary approach, including politics and government, history, sociology, anthropology, communication, and law. Such a varied examination will enable us to better understand the effectiveness of "successful" sanctions and boycotts, as well as how actors resist and circumvent them. In addition, the course will give students the necessary methodological tools to research additional case studies beyond the ones the course will analyze.